

18.12.2003

2866/4/01

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Esittelijä Harri Sintonen

TERVEYSKESKUKSEN HENKILÖSTÖN TYÖTERVEYSHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

1

KANTELU

A pyysi 14.11.2001 oikeusasiamiehelle osoittamassaan kirjeessä oikeusasiamiestä tutkimaan Ähtärinjärven kansanterveystyön kuntayhtymän henkilökunnalle tehdyn työilmapiirikyselyn ja työterveyshuollon järjestämistä kuntayhtymän henkilökunnalle. A pyysi tutkimaan, onko kysely tehty lainmukaisesti ja onko johtava lääkäri B asemansa vuoksi esteellinen toimimaan työterveyshuollon ja A-klinikan ainoana lääkärinä.

3

RATKAISU

3.1

Työterveyshuollon järjestäminen

Käsitykseni mukaan Ähtärinjärven kansanterveystyön kuntayhtymän menettelyä ei ole pidettävä lainvastaisena. Totean kuitenkin, että kuntayhtymä olisi voinut menetellä työterveyshuollon järjestämisessä toisinkin. Omasta mielestäni olisi perusteltua järjestää henkilökunnan työterveyshuolto niin, ettei työnantajan edustaja toimi henkilökunnan työterveyslääkärinä.

Saadun selvityksen mukaan Ähtärinjärven johtavan lääkärin asemaan liittyvien esteellisyyssnäkökohtien vuoksi kuntayhtymän hallitus nimitti vuonna 2001 työterveyslääkäriksi yleislääketieteen erikoislääkärin C:n, joka on vastannut henkilökunnan työterveyspalveluista.

Kuten sosiaali- ja terveysministeriön lausunnossa todetaan, ei työterveyshuoltolaki estä terveyskeskusta järjestämästä itse oman henkilökuntansa työterveyshuoltoa. Tämä koskee sekä kanteluajankohtana voimassa ollutta työterveyshuoltolakia (743/1978) että uutta 1.1.2002 voimaan tullutta lakia (1383/2001). Sosiaali- ja terveysministeriö on kuitenkin pitänyt parempana menettelyä, jossa oman henkilöstön työterveyshuolto järjestetään käyttämällä ulkopuolisia työterveyshuollon palvelujen tuottajia. Yhdyn ministeriön esittämään näkemykseen ja totean, että järjestely olisi omiaan vähentämään työterveyshuollon riippumattomuuteen mahdollisesti kohdistuvia epäilyksiä. Tällaista ratkaisua puoltaa käsitykseni mukaan myös 1.10.2001 voimaan tullut laki yksityisyyden suojasta työelämässä (477/2001), jossa on säädetty muun

muassa työnantajan oikeudesta käsitellä työntekijän terveydentilatietoja.

Mitä tulee työterveyshuollon yhteydessä laadittaviin potilasasiakirjoihin, olen erään toisen kantelun yhteydessä kiinnittänyt johtavan lääkärin B:n huomiota kansanterveystyön ja työterveyshuollon potilastietojen erilliseen rekisteröintiin. Asia ei tältä osin anna minulle aiheutta enempään.

3.2

Työilmapiirikysely

Saamani selvityksen perusteella terveyskeskuskuntayhtymässä syksyllä 2001 järjestetty työilmapiirikysely oli tuolloin voimassa olleen sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen (1348/1994) mukainen työpaikkaselvitys, joka toteutettiin yleisesti työterveyshuollossa käytetyllä tavalla. Kyselytutkimuksella kartoitetaan työpaikan työkykyä ylläpitävän toiminnan kehittämistä ja selvitetään henkilöstön työkykyä. Työpaikkaselvitystä koskevat sisällöltään vastaavat säännökset on nykyisin annettu valtioneuvoston asetuksella (284/2001). Saadun selvityksen mukaan työterveyshoitaja on tehnyt yksilökohtaiset kartoitukset ja lääkäri on saanut vain ryhmätason tietoja.

En ole voinut todeta menetelmän käytössä menetellyn kanteluajankohtana voimassa olleen työterveyshuoltolain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti tai muutoin virheellisesti. Totean kuitenkin käsityksenäni, että kyselylomakkeesta olisi asianmukaista käydä ilmi vastaamisen vapaaehtoisuus.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.1 esittämäni käsityksen terveyskeskuksen henkilöstön työterveyshuollon järjestämistavasta Ähtärijärven kansanterveystyön kuntayhtymän tietoon lähettämällä jäljennöksen tästä päätöksestäni kuntayhtymälle. Muihin toimenpiteisiin kantelu ei anna aiheutta.

Kantelukirjoituksen liitteet palautetaan oheisena.